

Vlaams
Parlement

stuk **19** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 28 oktober 2010 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende tweede aanpassing
van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor
het begrotingsjaar 2010

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Dirk de Kort

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Ward Kennes, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;

de heren Sven Gatz, Dirk Van Mechelen;

de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;

de heren Jan Peumans, Kris Van Dijck;

de heer Lode Vereeck;

de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de heren Ludwig Caluwé, Dirk de Kort, Jan Durnez, Johan Sauwens;

de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;

de heren Marino Keulen, Sas van Rouveroi;

de heren John Crombez, Bart Martens;

de heren Marc Hendrickx, Wilfried Vandaele;

de heer Ivan Sabbe;

de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

19 (2010-2011) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport	4
2. Onderzoek van het Rekenhof van het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010	4
3. Bespreking	4
4. Stemming	8
Bijlage: Brief van het Rekenhof	9

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak op 26 oktober 2010 het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010 (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 19/1).

Enkel de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting onderzocht het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010.

1. Toelichting door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Minister *Philippe Muyters* deelt mee dat naar aanleiding van de bespreking van de vraag om uitleg over de indexprovisie in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op 5 oktober 2010 (*Hand.* VI. Parl. nr. C6-FIN1, p. 14), in de commissie heel uitdrukkelijk gevraagd is om de indexsprong te regelen via een (ontwerp van) decreet houdende een aanpassing van de begroting.

De indexsprong heeft een effect van 42,4 miljoen euro. Deze kwam totaal onverwacht. Zelfs bij de tussentijdse evaluatie van de cijfers in juni 2010 was er nog geen sprake van. Pas in augustus 2010 dook de indexsprong op.

De minister wijst erop dat het totaalbedrag van 42,4 miljoen euro een ESR-gecorrigeerd bedrag is, namelijk exclusief 10,9 miljoen euro voor de uitbetaling van de lonen van de ambtenaren en onderwijzers van december 2010 die in januari 2011 worden gedaan, wat betekent dat deze dus ook in januari 2011 begrotingsmatig worden aangerekend. Ten aanzien van de ministeries van de Vlaamse overheid geeft dat in 2010 een totaaleffect van 2,3 miljoen euro; voor de onderwijssector 23,9 miljoen euro. Het overige gedeelte van 16 miljoen euro wordt aangewend door de Vlaamse rechtspersonen en de gesubsidieerde sectoren.

2. Onderzoek van het Rekenhof van het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010

Het Rekenhof had geen opmerkingen bij het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010 (zie brief in bijlage).

3. Bespreking

De heer *Dirk Van Mechelen* verwijst naar het debat in commissie op 5 oktober 2010. Hij is van oordeel dat de minister er verstandig aan doet om dit aan te pakken door middel van een decretale begrotingsaanpassing, in casu een tweede begrotingsaanpassing voor begrotingsjaar 2010, en zodoende het idee van een begrotingsberaadslaging laat varen.

De spreker is wel enigszins verrast door de inhoud ervan. Hij verwijst daarvoor naar wat de minister op 5 oktober in commissie heeft meegedeeld: “We zullen dit najaar een precieze behoefteanalyse opmaken voor de betrokken begrotingsposten. Heel concreet: op de begrotingsposten waar de verwachte meerkost opgevangen kan worden door beschikbare ruimte, zullen we geen bijkomende kredieten toekennen. Op de begrotingsposten waar onvoldoende ruimte beschikbaar is om de indexatiekost op te vangen, zullen we via een aanpassing van de begroting in de nodige kredieten voorzien. Het voordeel is dat we alleen aan degene die het nodig heeft, bijkomende middelen zullen geven. Gelet op het feit dat we ten vroegste eind november een volledig beeld van de behoefte per begrotingspost zullen hebben, zal deze technische aanpassing van de begroting, conform de wetgeving op de rijkscomptabiliteit, via de beraadslaging dienen te gebeuren.” Het commissielid

verwijst naar het aansluitende debat daarover in commissie. De heer Van Mechelen vindt het correct dat minister Muylers aan de opmerkingen is tegemoetgekomen en dus overgaat tot een decretale begrotingsaanpassing, en niet tot een begrotingswijziging via een beraadslaging.

Men kan zich echter volgens de spreker wel vragen stellen bij de methodiek om te kijken hoe men de indexaanpassing van 42,4 miljoen euro nu precies gaat financieren. Hij voelt veel voor de aanpak van de minister om na te gaan waar het effectief echt nodig is. Maar in het voorgelegde begrotingsontwerp staat gewoon dat de uitgaven van Vlaanderen met 42,4 miljoen euro verhogen. Zonder meer, zonder enige verantwoording. Zeker bij een begrotingsaanpassing moet er altijd gekeken worden naar de globaliteit van de begroting en de budgettaire gezondheid. Hij maakt zich daarbij dan ook zorgen over de gezondheid van die begroting. De kritiek van Open Vld, die eveneens al gemaakt werd ten tijde van de eerste begrotingscontrole voor het begrotingsjaar 2010, is duidelijk: de Vlaamse begroting heeft een structureel probleem met meer uitgaven ten opzichte van de ontvangsten, met als gevolg een negatief begrotingssaldo van 1,3 miljard euro. Ter gelegenheid van die eerste begrotingscontrole heeft de heer Van Mechelen gesteld dat provisies moeten voorzien worden. De spreker verwijst naar de debatten over de schuld en over het blokkeren van kredieten op een onderbenuttingsbuffer. Stilaan nadert het moment dat er door de minister klaarheid komt over de uitvoering van de begroting 2010. De heer Van Mechelen bedoelt daarmee de klassieke monitoring van de begroting door de administratie.

Als de spreker er de gegevens op de website van de Vlaamse administratie op naslaat ziet hij toch een aantal zaken die hem niet aanstaan. Eind augustus bedroeg het netto te financieren saldo -674 miljoen euro. Op zich mag dat dan wel een gevoelige verbetering betekenen ten opzichte van juli 2010, waar het nog 1,2 miljard euro bedroeg (wat te maken heeft met de inning van de gewestbelastingen), maar desalniettemin is -674 miljoen euro nog een zeer groot bedrag.

Wat betreft de schuldpositie, wil de spreker weten hoe de minister het verschil verklaart tussen enerzijds de evolutie van de schuld dit jaar met 949 miljoen euro, en anderzijds het netto te financieren saldo van -674 miljoen euro eind augustus.

Verder vraagt de heer Van Mechelen welke maatregelen er worden genomen om te kijken of de vooropgezette begrotingsdoelstellingen worden gehaald, namelijk een maximaal tekort van 500 miljoen euro. De ervaring heeft hem geleerd dat men meestal op het einde van het jaar geconfronteerd wordt met een piek van uitgaven. Er zijn weliswaar geblokkeerde uitgaven (onderbenuttingsbuffer), maar gezien de extra uitgaven van meer dan 42 miljoen euro bovenop de voorziene tekorten, had de heer Van Mechelen graag een verantwoording gekregen over het feit hoe de Vlaamse Regering dit kan opvangen binnen de vastgestelde begrotingsdoelstellingen. Om die reden dringt de heer Van Mechelen dan ook aan op de gedetailleerde monitoringgegevens van de uitvoering van de Vlaamse begroting 2010, waarbij de parlementsleden informatie krijgen over de uitvoering van de begroting en de ontvangsten en de uitgaven. Op die manier kan worden nagegaan of uiteindelijk de begrotingsdoelstellingen kunnen gehaald worden dan wel of er zich bijkomende maatregelen opdringen, en welke de minister uiteindelijk dan zou willen nemen om toch de begrotingsdoelstellingen te kunnen halen.

De heer *Erik Tack* sluit zich aan bij de vraag van de heer Van Mechelen. Er was een tekort van 500 miljoen euro voorzien voor 2010, maar nu wordt 42,4 miljoen euro extra uitgegeven. Hoe gaat dat worden gefinancierd om toch te slagen om binnen het voorziene begrotingstekort te blijven?

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, merkt op dat de tweede begrotingsaanpassing van de begroting voor het begrotingsjaar 2010 wordt doorgevoerd door de Vlaamse Regering op vraag van het Vlaams Parlement. Op 5 oktober 2010 was er immers op aangedrongen

om de indexsprong niet op te vangen via een begrotingsberaadslaging, maar dit decretaal aan het Vlaams Parlement voor te leggen, hetgeen dan ook gebeurd is.

Over de budgettaire gevolgen van de begrotingsaanpassing in het kader van de spilindex, is de heer Van Rompuy van oordeel dat het niet de bedoeling kan zijn om een tussentijds debat te houden over de uitvoering van de begroting. Dat kan vanzelfsprekend te allen tijde gevraagd worden, maar deze vraag lag nu niet voor en is niet het voorwerp van het voorgelegde ontwerp van begrotingsdecreet.

De heren *Lode Vereeck* vraagt of die 42,4 miljoen euro de Vlaamse begroting verder bezwaart. Dit is ook voor hem een logische vraag. Ook de heer *Sven Gatz* stelt dat dit een terechte vraag is.

Minister *Philippe Muyters* repliceert dat de aanpassing van een uitgavenbegroting zonder meer absoluut geen uitzonderlijke situatie is; er zijn precedents. Ook bij de derde begrotingscontrole 2008 (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 19*) als meest recente voorbeeld uit het verleden, zijn noch middelenbegroting noch het vorderingensaldo aangepast, hoewel er een extra doorstorting was vanuit de federale overheid en een extra uitgave werd voorzien. De minister stelt door middel van het ontwerp van begrotingsaanpassing ervoor te zorgen dat de uitbetaling kan gedaan worden van de aanpassing van de index. Of daar een volledige nieuwe begrotingscontrole wel of niet voor wordt gedaan, is naar de beoordeling van de Vlaamse Regering op basis van de begrotingsmonitoring niet noodzakelijk, omdat onder meer de inflatie ook tot gevolg heeft dat de eigen inkomsten van de Vlaamse overheid (ontvangsten van eigen belastingen) ook gunstig mee evolueren. Vanuit de monitoring, die continu opgevolgd wordt, blijkt dat er eigenlijk een situatie is waarbij Vlaanderen geen problemen heeft om de vooropgezette begrotingsdoelstelling van 500 miljoen euro tekort te halen. Op dit moment is de inschatting nog altijd dat die doelstelling kan gehaald worden niettegenstaande dus het positief en het negatief effect van de inflatie. Om die reden werd er voor gekozen om net zoals in het verleden hier alleen een voorstel te doen tot wijziging van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2010.

De heer *Dirk Van Mechelen* wijst op de grootte van het bedrag, dat is niet niks. Hij benadrukt dat het enige wat hij vraagt is om gewoon wat meer informatie te krijgen. Hij heeft er geen duidelijk zicht op. Hij zou graag de tabellen van de overheid mogen inkijken. Hij wil enkel maar een overzicht krijgen van de geraamde en van de gerealiseerde opbrengsten. De opbrengsten van de gewestbelastingen worden maand per maand bijgehouden. Dat is toch zeker geen staatsgeheim. Als de ontvangsten stijgen, zou het Vlaams Parlement daar toch inzicht moeten in (kunnen) krijgen en verder ook een overzicht van de begrotingsmonitoring. Het is de taak en de bezorgdheid, niet alleen van de minister van Financiën en Begroting, maar ook van het Vlaams Parlement om de begrotingsuitvoering op te volgen. Het geeft het recht aan de parlementsleden om bij en naar aanleiding van de wijziging van een budget tenminste daar vragen over te kunnen stellen. Hij heeft inderdaad aangedrongen om de indexaanpassing niet te regelen door middel van een begrotingsberaadslaging omdat hij van mening is dat het Rekenhof de procedure van een begrotingsberaadslaging nooit geapprecieerd zou hebben, gelet op het feit dat Vlaanderen sinds de zomer 2010 weet dat er bijkomend geld nodig is voor de indexsprong.

De heer *Eric Van Rompuy* merkt op dat het Rekenhof geen opmerkingen heeft ten aanzien van de voorgelegde begrotingsaanpassing.

De heer *Lode Vereeck* merkt op dat het dus in het verleden blijkbaar gebruikelijk was om bij een bijkomende tweede of zelfs derde begrotingscontrole bijkomende cijfers bij te schrijven, dit zonder dat dat gepaard ging met een verantwoording. Dit is geen goede aanpak. Hij wijst er op dat het niet meer dan een redelijke vraag is vanwege de commis-

sieleden om te vragen van waar die extra 42,4 miljoen euro vandaan komt. Hij wil dan ook graag vernemen hoe gunstig blijkbaar de inkomsten van Vlaanderen evolueren.

De heer *Dirk Van Mechelen* verwijst naar de ‘kaasschaafmethode’ zoals vermeld in De Tijd van 25 oktober 2010, met betrekking tot 377 miljoen euro besparingen van volgend jaar. Hij stelt enkel te vragen naar meer budgettaire gegevens en hoe die 42,4 miljoen euro zal worden gerealiseerd in de huidige begroting. Hij vraagt niet meer dan waarover en hoe dit gaat gerealiseerd worden.

Minister *Philippe Muyters* stelt dat de indexatie een uitgave is die moet gedaan worden. Uit de begrotingsmonitoring blijkt dat daar in het geheel geen complete begrotingscontrole voor moet gebeuren, wat uiteindelijk zijn verantwoordelijkheid is als minister van Financiën en Begroting. Er moet geen extra budgetcontrole komen als die niet nodig is. Als uit de monitoring blijkt dat het niet nodig is en dat de uitgaven van 42,4 miljoen euro, die verplicht zijn door de indexatie, gedaan kunnen worden, dan is de minister van oordeel dat de juiste weg gevolgd wordt en om aan het Vlaams Parlement te vragen om die uitgaven te kunnen doen. Uit de monitoring blijkt voldoende dat deze extra uitgaven gerust gedaan kunnen worden zonder van het begrotingspad af te wijken. De minister concludeert dat er voldoende zekerheid is. Dit is zo binnen de Vlaamse Regering afgesproken en opgelost, zoals het dus ook in het verleden al gebeurd is.

De heer *Sven Gatz* wijst erop dat de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting moet kunnen werken op basis van correcte cijfers. Nu wordt er van de commissieleden verwacht dat ze zonder meer blindelings, in alle vertrouwen, voortgaan op wat er door de minister wordt beweerd. Het is weliswaar daarom nog niet het tegendeel van wat de minister aan de commissie meedeelt, maar op zijn minst moet de minister, als alles dan toch zo goed gaat als hij beweert, een aantal tabellen die ingaan op de vraag naar een overzicht ter beschikking stellen van de commissieleden. Op die wijze zou er tenminste op basis van cijfers kunnen geargumenteed worden. Hij ziet dan ook geen enkele reden waarom de minister niet aan de hand van tabellen zou kunnen en willen aantonen dat effectief alles in orde is voor de begroting. Desnoods kan de minister ze nasturen als bijkomende informatie.

De heer *Filip Watteeuw* vindt het een bevreemdende discussie. Er worden door de heer Van Mechelen vragen gesteld, maar het antwoord van de minister is onvolledig en dus onbevredigend. Hij geeft voor het een wel en voor het ander geen cijfers. Een parlement moet concreet inzicht kunnen krijgen in de financiële gegevens. De minister moet zijn antwoord kunnen staven aan de hand daarvan.

De heer *Eric Van Rompuy* merkt op dat men niet uit het oog mag verliezen dat een begroting continu doorheen het hele jaar evolueert. Men heeft steeds maar een (kortstondige) momentopname. De stand van zaken van de ontvangsten, respectievelijk de uitgaven evolueert constant. Men zou dat dan ook departement per departement moeten gaan bekijken. Het is niet werkbaar dat een commissie Financiën en Begroting op elk moment van het jaar de Vlaamse Regering zou ondervragen over de stand van zaken van de begroting, want de gegevens zijn gedurende het hele begrotingsjaar continu in beweging. Het kan niet de bedoeling zijn om continu op elk moment de regering daarover te ondervragen.

De heer *Lode Vereeck* merkt op dat in het verleden altijd met indexprovisies is gewerkt onder heel andere omstandigheden. In die zin kan men dan ook moeilijk naar het verleden verwijzen, want daar was het een andere situatie. De commissieleden hebben toch recht op meer informatie. Hij steunt dan ook de vraag van de andere leden. Het is trouwens niet op elk moment van het jaar dat de leden de minister ondervragen over de stand van zaken. Maar nu is er een concrete aanleiding, namelijk de indexatie.

De heer *Filip Watteuw* stelt vast dat het in deze niet om zomaar om het even welk moment gaat. Het gaat hier om een tweede aanpassing van de begroting, waarbij het dan ook niet meer dan logisch is dat er vragen zijn om bijkomende informatie. Het gaat hier dus zeker niet om het willekeurig stellen van vragen aan de minister.

De heer *Erik Tack* heeft de indruk dat de commissieleden alleen maar aanwezig mogen en moeten zijn om het voorgelegde ontwerp van decreet te stemmen. Het eigenlijke debat over de cijfers, dus waarover het inhoudelijk gaat, mag blijkbaar niet gevoerd worden. De cijfers mogen blijkbaar niet getoond worden. Het is niet op om het even welk moment dat er uitleg gevraagd wordt over de begrotingsuitvoering. Het gaat wel degelijk over een aanpassing van de begroting die hier in commissie voorligt. Er wordt gevraagd waar het geld vandaan gaat komen voor die indexatie, maar dat mogen de parlementsleden niet te weten komen. Er mag dus niet over gediscussieerd worden. Er mag enkel gestemd worden op basis van indrukken en toezeggingen dat alles goed zal komen, zonder dat dit gestaafd wordt door concrete cijfers en tabellen.

Minister *Philippe Muyters* repliceert dat men niet wekelijks of tweewekelijks budgetcontroles kan gaan houden.

De heer *Dirk Van Mechelen* repliceert dat men naar aanleiding van een begrotingsaanpassing vragen moet kunnen stellen over de ontvangsten en uitgaven. Het is 'not done' dat men daarover geen vragen zou kunnen en mogen stellen.

Hij verwijst naar zijn eerdere stemverklaring bij de stemming van de (eerste) aanpassing van de begroting voor het begrotingsjaar 2010 (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 19-A). Een week later bleek dat de eerdere cijfers met 200 miljoen euro verkeerd waren. Als de heer Van Mechelen kijkt naar de evolutie van het netto te financieren saldo en het aangaan van schulden, ziet hij daarin een discrepantie, waarover hij aan de minister een vraag stelt, maar geen antwoord krijgt. Er is volgens de minister over gerapporteerd aan de Vlaamse Regering wat betreft de stijgende inkomsten. Dat gebeurt meestal via een mededeling aan de regering. Volgens de heer Van Mechelen zijn dergelijke mededelingen openbaar. Hij zal die dan ook opvragen bij de Vlaamse Regering.

4. Stemming

De heer *Sven Gatz* verklaart dat de Open Vld-fractie zich zal onthouden omdat de fractie ten gronde geen problemen heeft bij de invulling van de derde indexsprong, maar dat het ontbreken van antwoorden door de minister op terechte vragen, en een blind vertrouwen in de regering, zelfs voor dergelijke operaties niet aangewezen is.

Ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010, dat uit 1 artikel bestaat, met 8 stemmen bij 7 onthoudingen aangenomen.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Dirk DE KORT,
verslaggever

BIJLAGE:

Brief van het Rekenhof

De heer J. Peumans
Voorzitter van het Vlaams Parlement
Leuvenseweg 27
1011 BRUSSEL

uw bericht van
--

uw kenmerk
--

ons kenmerk
N 09-3.623.797 B1

Brussel
26 oktober 2010

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010

Mijnheer de voorzitter,

Het Rekenhof heeft het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2010 onderzocht en heeft geen opmerkingen.

Een kopie van deze brief wordt heden, ter informatie, bezorgd aan de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport.

Op last:

Jozef Van Ingelgem
Hoofdgriffier

Het Rekenhof:

Ignace Desomer
Voorzitter